

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाचे “आयडॉल्स”

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ “शेतकरी आयडॉल”

श्रद्धा शरद पाटील

कृषि उद्योजक, उद्यानविद्या महाविद्यालय, पुणे (बी. एस्सी. उद्यानविद्या) (२०१८)
बी.एन.-१९४, बापुजीनगर, पोन्गुमोदहू, त्रिवेंद्रम, केरला- ६९५०११

संपर्क क्र. : ९०७५७९७७२०

उद्योगाचे नांव व माहिती

- ऑर्चीड्स - उष्ण कटिबंधीय सावलीत वाढणाऱ्या वनस्पतीची वाढ व उत्पादन

शिक्षण

- पदव्युत्तर शिक्षण - वनस्पतीशास्त्र - वेगेनेनीण विद्यापीठ, नेदरलँड (२०१९-२०२१)

उद्योगामधील नाविण्यपूर्ण तंत्रज्ञान

- उद्योगासाठी जागेचे व्यवस्थापन करतांना जंगम टेबलची निवड
- हवामान नियंत्रण यंत्र सिंग्रोच्या मदतीने हवामान नियंत्रण
- आर्द्रता राखण्यासाठी धुके पध्दतीचा वापर
- पावसाचे पाणी साठविण्यासाठी उपाययोजना
- माती विरहीत माध्यम - स्थानिकीकृत आणि टिकाऊ (कोको-चिप्स आणि तांदळाची भुशी या जैविक द्रव्यांसह मिश्रीत)

वार्षिक उलाढाल : रु. १.२० कोटी

व्यावसायिक / सामाजिक क्षेत्रातील योगदान

- केरळमध्ये हरीतगूह बागायती क्षेत्र वाढविले
- फलोत्पादन क्षेत्रात तरुणांना आणि महिला उद्योजकांना प्रेरणा दिली
- केरळमधील स्थानिक आणि शाश्वत फलोत्पादनाला प्रोत्साहन दिले
- शोभेच्या वस्तु ही जास्त नगदी कमाई करणारी पिके असल्यामुळे यामधुन समाजातील अकुशल कामगार तसेच कमी विशेषाधिकार असलेल्या वर्गांना प्रामुख्याने महिलांना रोजगार उपलब्ध करून दिला
- परवडणाऱ्या किंमतीत उच्च दर्जाची उत्पादने तयार केली

रोजगार निर्मिती

- परीसरातील ३ पुरुष तसेच ५ महिलांना वर्षभर रोजगार उपलब्ध

पुरस्कार

- केरळ राज्याकडून उत्कृष्ट उच्च तंत्रज्ञान शेतकरी पुरस्कार - २०२३

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ “कृषि पदवीधर आयडॉल”

उद्यान पंडीत श्री. बाळासाहेब कडू देवरे

सौ. पद्मा बाळासाहेब देवरे

मु. पो. वाजगाव, ता. देवळा, जि. नासिक

संपर्क क्र.: ९४०३४०२६४३/७५८८०९६२१३

जमीनधारणा क्षेत्र : ७.२० हे.

प्रमुख पिके : पेरु, नारळ, सिताफळ, आंबा, चिकू, डाळिंब, उस, द्राक्ष इ. चे सेंद्रिय पध्दतीने भरघोस उत्पादन
इतर पिके : मका, कांदा, गहू, बाजरी, भुईमूग, हरभरा इ. पिकांचे सेंद्रिय पध्दतीने उत्पादन

शेती निगडीत व्यवसाय

- शेतीबरोबरच कृषि पर्यटन केंद्राची स्थापना, शेततळ्यात मत्स्यपालन

शिक्षण : एच. एस. सी.

शेतीमधील उल्लेखनीय संशोधन कार्य

- प्रायोगिक तत्वावर सफरचंदाची २५० झाडे, १०X१० फुटावर लागवड, एका वर्षातच उत्तम फळधारणा
- पेरुच्या झाडावर फळे असतांना छाटणीकरण वर्षभर उत्पन्न घेता आल्यामुळे वार्षिक नफा जास्त झाला. या तंत्रज्ञानाची आय.अ.आर.आय. ने देखल घेतली
- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने शिफारस केलेले तंत्रज्ञान ड्रिप, स्प्रींकलर, शेडनेट, शेततळे निर्मिती, सोलर पंप, विहीर पुर्नभरण योजना, रेन वॉटर हार्वेस्टिंग इ. चा अवलंब
- विद्यापीठाने शिफारस केलेल्या (बीबीएफ) स्वयंचलित पेरणी यंत्राच्या सहाय्याने कांदा, मका, गहू व इतर हंगामी पिकांची पेरणी, पर्यायाने मजुरी व वेळेची बचत त्यामुळे उत्पन्नात वाढ

वार्षिक उत्पन्न

- वार्षिक उत्पन्न : रु. १० ते १२ लाख

रोजगार निर्मिती

- परीसरातील १४ पुरुष तसेच ६ ते ७ महिलांना वर्षभर रोजगार उपलब्ध

तंत्रज्ञानाचा प्रसार

- गंगासागर अभियान अंतर्गत परिसरातील शेतकऱ्यांना बरोबर घेऊन माती बांध, दगडी बांध, वनराई बंधाऱ्याची निर्मिती तसेच विहीर पुर्नभरण व रेन वॉटर हार्वेस्टिंगचे महत्व शेतकऱ्यांना समजविल्यामुळे परिसरातील भूजल पातळीत वाढ
- लोकसहभागाने दरवर्षी धरणातील गाळ उपसा याची देखल जिल्हाधिकारी तसेच जिल्हा परिषद सी.इ.ओ. यांनी घेतली

सामाजिक क्षेत्रातील योगदान

- स्वखर्चाने कृषि सहलीचे आयोजन करून शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन
- भाकड, बेवारस, चाऱ्या अभावी सोडून दिलेल्या आजारी गायींचे पालकत्व स्विकारून गोपालनाचा वसा ७० गायींच्या सेवेद्वारे ६० वर्षांपासून आजतागायत सुरु
- वडिलांच्या स्मरणार्थ तालुक्यासाठी वैकुंठरथ भेट दिला. तसेच गावातील स्मशान भूमीत पाण्याची व्यवस्था केली

पुरस्कार

- जिजामाता कृषि भूषण पुरस्कार - १९९८
- कार्पोरेट फार्मर आयकॉन पुरस्कार - २०१८
- उद्यान पंडीत पुरस्कार, महाराष्ट्र शासन - २०१९
- कृषिरत्न, डॉ. पंजाबराव देशमुख प्रेरणा पुरस्कार - २०१९
- प्रयोगशील शेतकरी पुरस्कार, आय.अ.आर.आय. नवी दिल्ली - २०२२

विस्तार शिक्षण संचालनालय, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी